

27.03.2017

Kj/3

§ 301

Helsingin kaupungin palvelutoiminnan yhdenvertaisuussuunnitelman päämäärät ja periaatteet

HEL 2016-013322 T 00 01 01

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Veronika Honkasalon ehdotuksesta.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Hanna Maidell, erityissuunnittelija, puhelin: 310 45072
hanna.maidell(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää kaupungin palvelutoiminnan yhdenvertaisuussuunnitelman päämäärät ja periaatteet:

- Yhdenvertaisuussuunnitelman tarkoituksena on luoda Helsingistä syrjimätön ja yhdenvertainen kaupunki.
- Kaupunki sitoutuu yhdenvertaisuuden edistämiseen toimintaa ja palveluja suunniteltaessa ja niistä päätettäessä. Kaupungilla tunnistetaan syrjinnän eri muodot ja syrjinnän kokemuksia seurataan ja epäkohtiin puututaan.
- Palvelujen esteettömyyttä edistetään kehittämällä laadukkaita ja hyviä palveluja, jotka ovat asiakas- ja käyttäjälähtöisiä.
- Kaupunki edistää asukasyhteistyön kautta osallisuutta ja varmistaa myös haavoittuvassa asemassa olevien osallisuutta tarvittaessa erityistoimin.
- Yhdenvertaisuuden edistämiseksi määritellään seurattavia tavoitteita strategiakausittain sekä vuosittaisen talous- ja toiminnansuunnitelun yhteydessä.

Lisäksi kaupunginhallitus päättää yhdenvertaisuuden edistämisen kaupunkiyhteiset toimenpiteet vuodelle 2017 liitteen 1 mukaisesti.

Kaupunginhallitus päättää myös kehottaa kaupunginkansliaa laatimaan palvelutoiminnan yhdenvertaisuussuunnitelmaan liittyvän ohjeen, joka toimii koko kaupungin raamisuunnitelmana yhdenvertaisuuden edistämässä ja syrjinnän ennaltaehkäisemisessä ja, joka tukee tulevien toimialojen (1.6.2017) toiminnan suunnittelua yhdenvertaisuuden näkökulmasta.

Esittelijän perustelut

Vuonna 2015 uudistuneen yhdenvertaisuuslain (2015/410) mukaan kunnan on laadittava kolmenlaisia suunnitelmia. Ensimmäinen niistä koskee kaupungin järjestämiä toimintoja ja palveluja. Toinen suunnitelma kattaa edistämistoimenpiteet työntäjäroolista käsin. Kolmantena mainitaan koulutuksen järjestäjän velvoite huolehtia koulu- ja oppilaitoskohtaisten yhdenvertaisuussuunnitelmien laadinnasta. Helsingin kaupungin on tarkoituksenmukaista laatia nämä kolme suunnitelmaa erillisinä.

Kaupungin palveluja ja toimintoja koskien kunnan on yhtenä viranomaisena arvioitava yhdenvertaisuuden toteutumista toiminnassaan ja ryhdyttävä tarvittaviin toimenpiteisiin sen edistämiseksi. Helsingissä palvelujen yhdenvertaisuuden toteutumista voidaan arvioida asiakaspalauteiden, kaupungin palautejärjestelmän ja yhdenvertaisuusvaltuutetulta saadun tiedon perusteella sekä asiakasyhteistyön prosesseissa. Näiden tietojen systemaattinen arviointi muodostaa perustan konkreettisille yhdenvertaisuustavoitteiden asettamiselle. Yhdenvertaisuuspäämäärrien laadinnassa on lisäksi hyödynnetty tutkimustietoa, jota on runsaasti saatavilla.

Helsingin kaupungin yhdenvertaisuussuunnitelmassa keskeisenä päämääränä tulee olla syrjimättömän ja yhdenvertaisen Helsingin luominen. Tämä edellyttää sitä, että yhdenvertaisuuden esteitä tulee poistaa ja mahdollisiin syrjintäkokemuksiin puuttua.

Tärkeinä periaatteina ja päämäärinä ovat tällöin (liite 2: tavoitepuu):

- Helsingin kaupunki sitoutuu yhdenvertaisuuden edistämiseen, jolloin mm. syrjimättömyyden edistäminen on aktiivista toimintaa, syrjintätilanteet tunnistetaan ja niihin puututaan
- Helsingin kaupungin palvelut ovat esteettömiä, jolloin palveluja suunnitellaan käyttäjälähtöisesti ja ne ovat helposti saatavilla
- Helsingin kaupunki edistää osallisuutta, jolloin osallisuuden eri tapoja arvostetaan ja yhteisöllisyyttä vahvistetaan sekä tehdään tarvittavia erityistoimia.

27.03.2017

Kj/3

Tarkoituksena on, että nämä periaatteet ja painotukset saavat konkreettisen sisällön ja niiden toteutumiseksi määritellään kaupunkiyhtenäisiä toimenpiteitä. Vuoden 2017 toimenpiteet on kuvattu liitteessä 1.

Toimialakohtaisiin (1.6.2017 alkaen) talous- ja toimintasuunnitelmiin sisällytetään jatkossa toimialan palvelujen yhdenvertaisuutta edistävät päämäärät, sillä se on tärkein väline kaupungin strategian ja muiden päämäärien toimenpanossa. Kunkin toimialan erityispiirteistä johtuen toimenpiteet ja tavoitteet tulevat vaihtelevaan toiminnan luonteesta johtuen.

Yhdenvertaisuutta on edistetty monin eri tavoin jo vuosia kaupungilla ja on siten vakiintunutta toimintaa. Kuntalaisten osallisuutta edistävillä strategiatavoitteilla on edistetty keskeisesti yhdenvertaisuutta, sillä osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien edellytysten luomisella lisätään asukkaiden hyvinvointia. Yhdenvertaisuuden näkökulmasta on tärkeää, että kaikille tarjotaan yhtäläinen mahdollisuus osallistua. Osallisuuden käytäntöjen tulee näin ollen olla erilaisia, jotta myös haavoittuvassa asemassa olevien osallisuus voi toteutua.

Lisäksi nykyisen strategiaohjelman vuosille 2013 - 2016 eettisissä periaatteissa todetaan yhteisen helsinkiläisyyden kunnioittavan eri väestöryhmiin kuuluvien oman kielen ja kulttuurin säilyttämistä sekä kaikkien asukkaiden kulttuurisia oikeuksia. Helsingissä ei suvaita rasismia – helsinkiläinen voi olla monenlainen ja jokainen on yhdenvertainen.

Helsingin kaupungin kehittymisen suunnat kuvataan jälleen kevään 2017 kuntavaalien jälkeen hyväksyttävässä kaupungin strategiassa, jonka valmistelussa hyödynnetään saatavilla olevaa tietoa kuntalaisten yhdenvertaisuuskokemuksista ja erilaisista tutkimuksista saatavaa tietoa. Strategiaohjelma suuntaa kehittämistoimenpiteitä jatkossa, mistä syystä tässä esitetään konkreettiset toimenpiteet vain vuodelle 2017.

Suunnitelman lähtökohtia ja ehdotuksia yhdenvertaisuuden edistämistoimenpiteiksi on valmisteltu nykyisten virastojen yhteistyönä ja esitelty syksyllä 2016 maahanmuutto- ja kotouttamisasioiden neuvottelukunnalle, tasa-arvotoimikunnalle ja vammaisneuvostolle. Lisäksi niitä on käyty läpi keväällä 2016 virastojen johdolle suunnatussa yhdenvertaisuuskoulutuksessa, jossa yhdenvertaisuuslain toimeenpanoa seuraavan oikeusministeriön demokratia-, kieli- perusoikeusasioiden yksikön edustaja on ollut mukana.

On tarpeen, että kaupunginkanslia antaa tarkemmat ohjeet yhdenvertaisuussuunnitelmasta ja toteuttaa kaupunginhallituksen hyväksymiä päämääriä ja periaatteita yhdessä 1.6.2017 aloittavien toimialojen ja liikelaitosten kanssa. Helsingin kokoisessa ja monialaisessa organisaatiossa on tarkoituksenmukaista, että yhdenvertaisuussuunnitelman raa-

27.03.2017

Kj/3

misuunnitelma muodostetaan kaupunkiyhtenäisistä periaatteista ja päämääristä, joilla ohjataan toimialakohtaista yhdenvertaisuussuunnittelua talous- ja toimintasuunnitelmien laatimisen yhteydessä.

Erikseen laadittu henkilöstön yhdenvertaisuussuunnitelma sisältää yhdenvertaisuutta edistäviä henkilöstöpoliittisia toimenpiteitä, mistä on valmisteilla oma erillinen suunnitelmansa. Opetusvirasto on lisäksi aloittanut vuoden 2016 alussa tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistävän kehittämishankkeen, jonka osana lain edellyttämät koulu- ja oppilaitoskohtaiset yhdenvertaisuussuunnitelmat syntyvät. Ruotsinkielinen työväenopisto ja suomenkielinen työväenopisto laativat myös omat suunnitelmansa.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Hanna Maidell, erityissuunnittelija, puhelin: 310 45072
hanna.maidell(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Palvelujen yhdenvertaisuussuunnitelman tavoitteet ja toimenpiteet 2017.pdf
- 2 Yhdenvertaisuuden tavoitepuu

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Kaupunginkanslia